

Kohti ympäristövastuullista oppimisyhteisöä

Avaimia oman yhteisön kehittämiseen

Sisältö

1. Kasvatuksen rooli kestävyysmurroksessa
2. Maailman tila
3. Hyvinvointia luonnosta
4. Kestävää arkea
5. Empatiaa ja ratkaisuja
6. Lukkoja kestävyiden tiellä
7. Kestävyystekoja
8. Avaimia etsimässä
9. Yhdessä eteenpäin
10. Lisätietoa

Taustoitusta ja keskustelua

- Käydään läpi keskeisiä näkökulmia kestävän tulevaisuuden rakentamiseen.
- Keskustellaan rakentavasti ja ymmärrystä laajentaen.
- Pyritään yhteisöllisiin, konkreettisiin ja toivoa herättäviin ratkaisuihin.

RAKENTAVAN KESKUSTELUN PELISÄÄNNÖT

BY ERÄTAUKO

- 1 Kuuntele** toisia, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.
- 2 Liity** toisten puheeseen ja käytä arkikieltä.
- 3 Kerro** omasta kokemuksesta.
- 4 Puhuttele** muita suoraan ja kysy heidän näkemyksiään
- 5 Ole läsnä ja kunnioita** toisia sekä keskustelun luottamuksellisuutta.
- 6 Etsi ja kokoa.** Työstä rohkeasti esiin tulevia ristiriitoja ja etsi piiloon jääneitä asioita. Puhuttele muita suoraan ja kysy heidän näkemyksistään.

1. Oppimisyhteisön rooli

- Olemme vastuussa ekososiaalisen sivistyksen mahdollistamisesta lapsille ja nuorille.
- Tehtävämme on välittää oppeja menneestä, realistista tilannekuvaa ja toivoa tulevaan.
- Voimme edistää ekologista kestävyyttä ja planetaarista hyvinvointia rakenteiden, pedagogiikan ja arjen käytänteiden kautta.

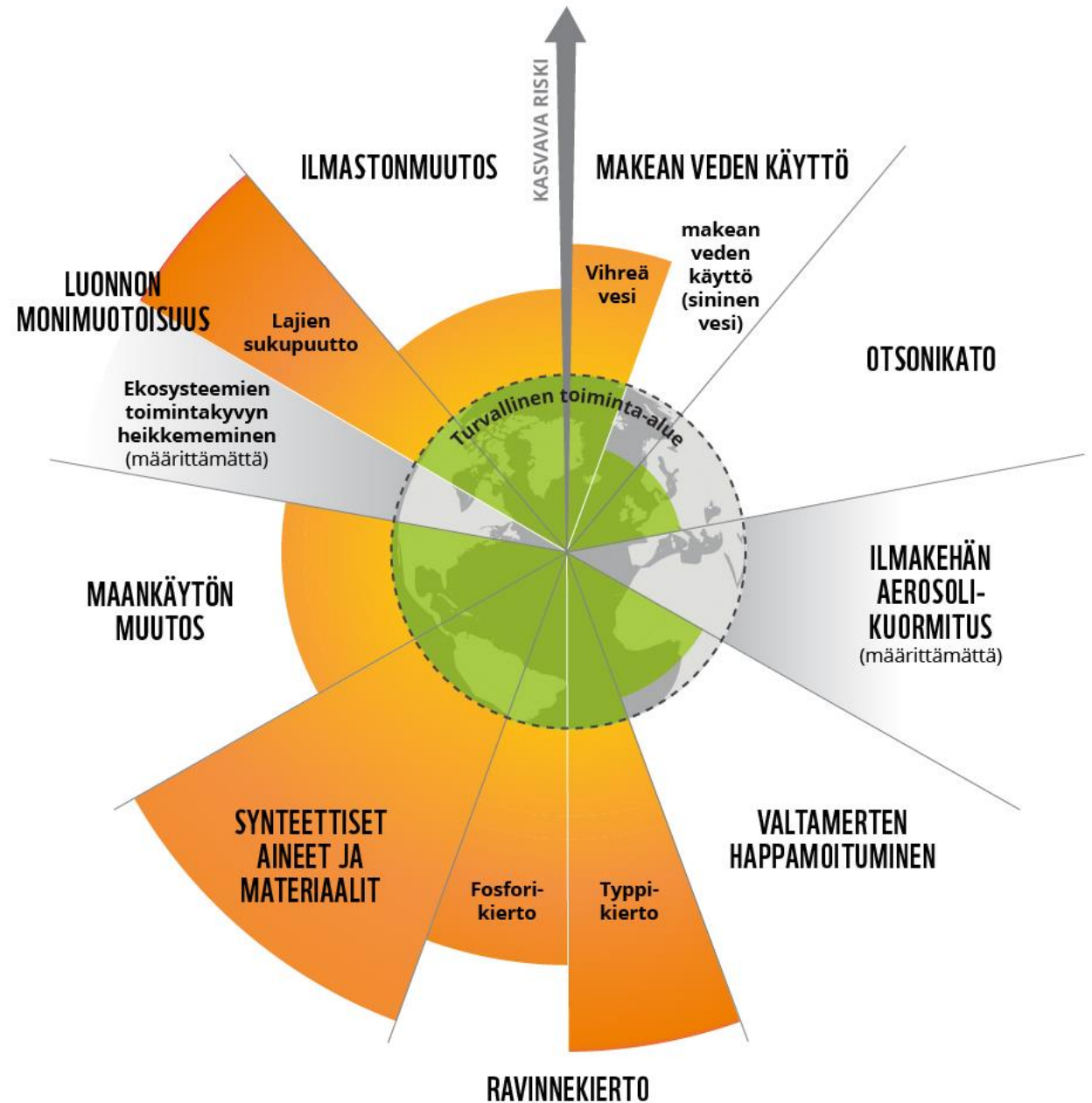
**Kuinka ekologinen kestävyys näkyy
meidän yhteisömme arjessa?**

**Onko meillä mahdollisuus toimia
suunnannäyttäjinä?**

2. Maailman tila

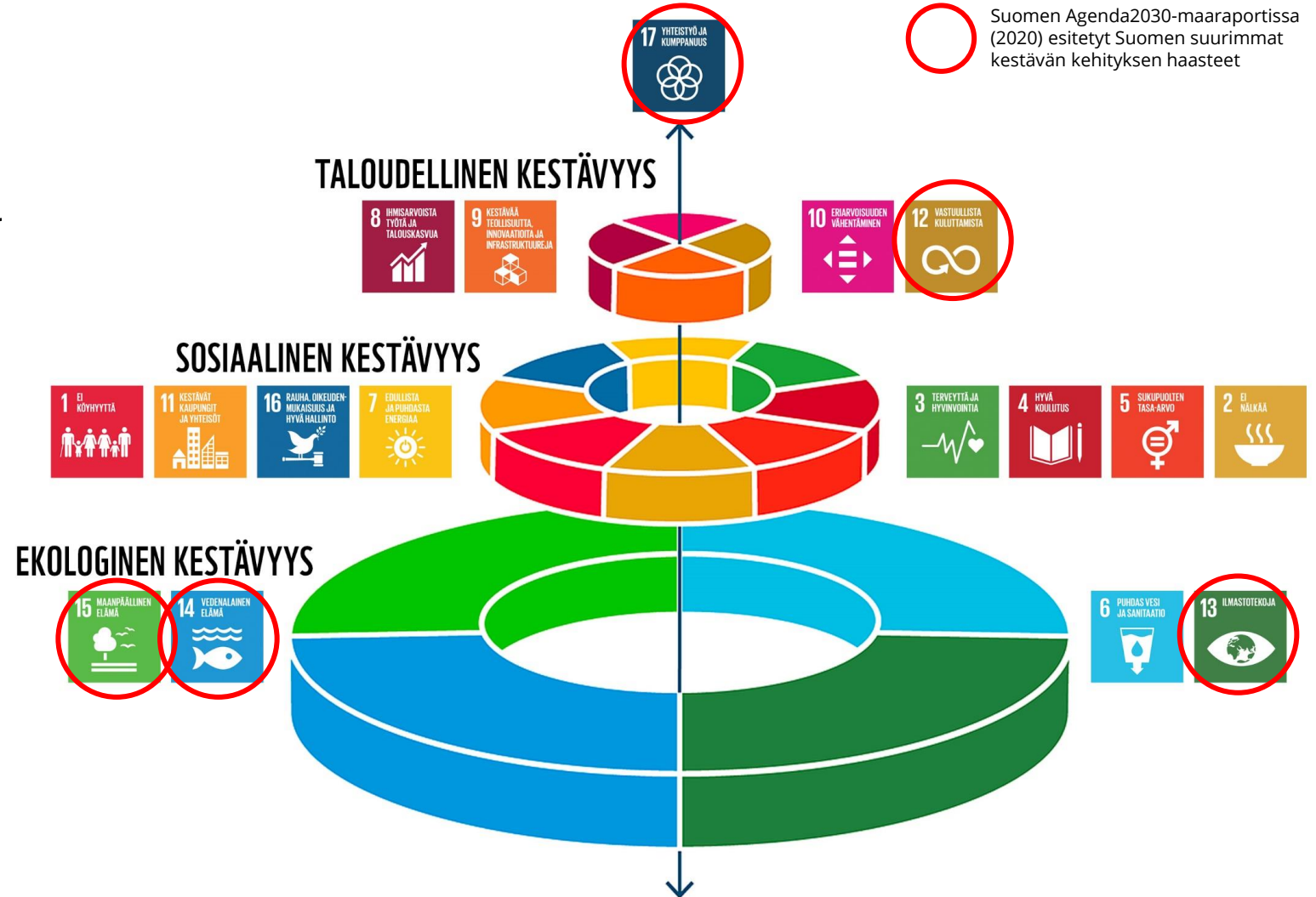
- Olemme ylittäneet kuusi yhdeksästä planetaarisesta rajasta.
- Miten löytäisimme ihmisen kokoisen paikan maapallolla?
- Päämääränämme on ihmisten, muiden lajien ja ympäristön hyvinvointi:

Planetaarinen hyvinvointi

Kestävä kehitys ja Suomen keskeisimmät haasteet

- Kasvatamme uusia sukupolvia kohti ekologista jälleenrakennusta eli toimia kohti planeetan rajoissa pysyvää yhteiskuntaa.
- Sosiaalinen ja taloudellinen kestävyysme luo hyvän pohjan ekologisen kestävyden tavoitteluun, mikä Suomessa on heikoimmalla tolalla.

**Miten edistämme
kasvatuksessa ja opetuksessa
hyvinvointia maapallon
kantokyvyn rajoissa?**

3. Hyvinvointia luonnosta

- Luonnossa voimme edistää kokonaisvaltaisesti terveyttämme.
- Opimme syy-seuraussuhteita ja moninaisuuden rikkautta luonnon kudelmista.
- Oma hyvinvointimme on riippuvainen monimuotoisesta luonnosta.

Miten luonnossa olemisen ja oppiminen näkyy meidän yhteisömme arjessa?

Onko luonto kaikkien saatavilla?

4. Kestävää arkea

- Kestävällä arjella viemme käytäntöön myös kansainvälisiä ja kansallisia sopimuksia kestävyysden puolesta.
- Tavoittelemme elämäntapaa, joka poikkeaa totutusta, mutta on laadultaan rikkaampaa ja merkityksellistä.
- Muistamme kukin oman paikkamme kokoisen vastuun ja esimerkkimme suhteessa lapsiin ja nuoriin.

Miten voisimme lisätä toimijuutta ja toivoa yhteisöissämme?

Miten kiritämme toinen toisiamme kohti kestävyyttä osana kunnallista kestävyystyötä?

5. Empatiaa ja ratkaisuja

- Painotamme tutkittua tietoa ja kriittistä lukutaitoa oletusten ja luulojen sijaan.
- Edistämme yhteisöissämme realistista toivoa ja ratkaisuja kestävän hyvinvoinnin puolesta.
- Tuomme ihmisyyden parhaat puolet esille, kuten empatian, suvaitsevaisuuden ja kyvyn visioida parempia tulevaisuuksia.

Miten tutkittu tieto, ratkaisukeskeisyys ja empatia näkyvät tai voisivat näkyä paremmin yhteisömme pedagogiikassa, toimintakulttuurissa ja rakenteissa?

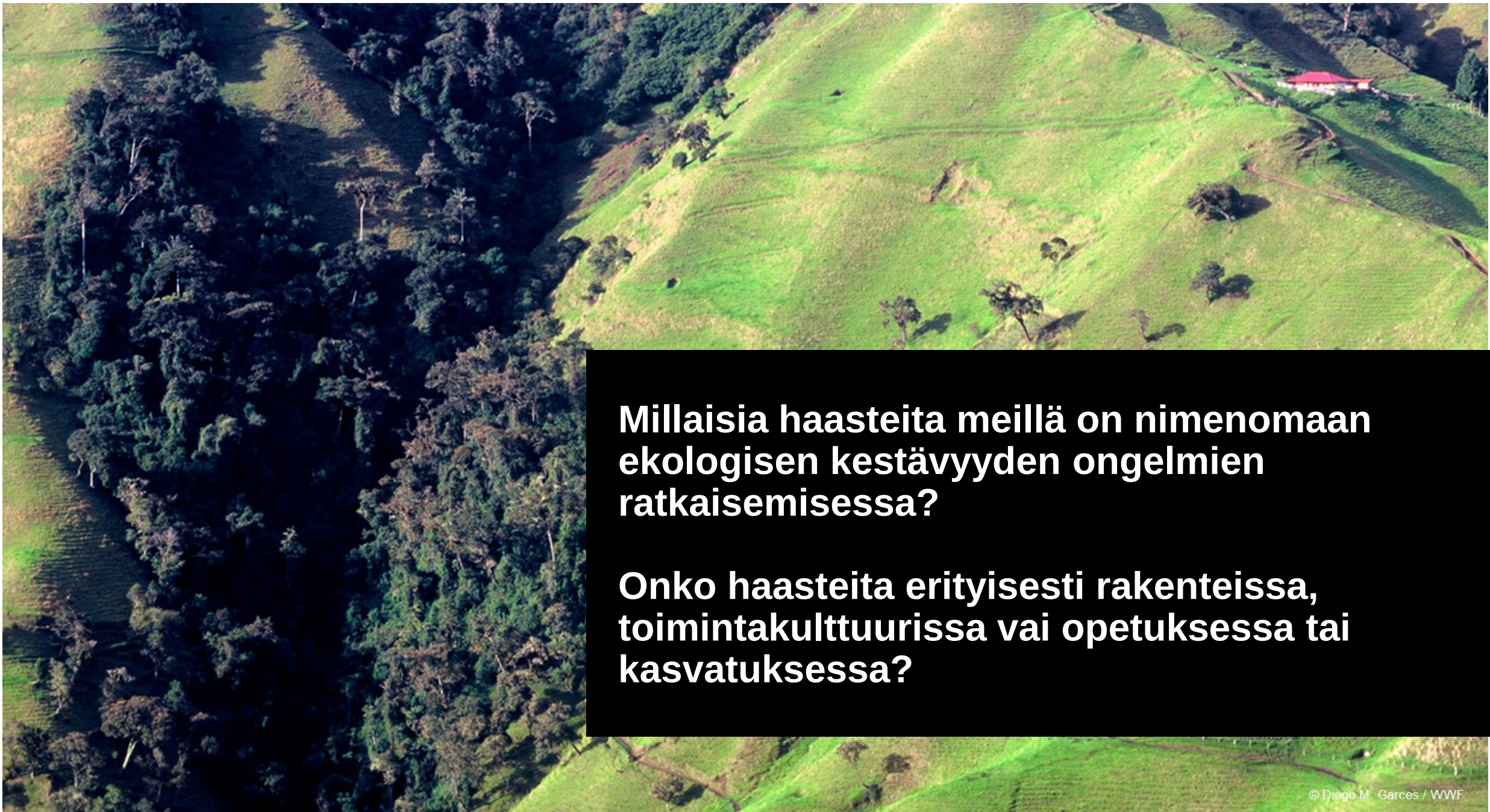
6. Lukkoja kestävyyden tiellä

...eli millaisia haasteita on löydetty ekologisen kestävyysongelmien ratkaisemisessa.

Lyhyesti:

1. Suunnitteluun, organisointiin ja resursseihin liittyvät haasteet
2. Tietoon ja osaamiseen liittyvät haasteet
3. Yhteisön keskustelukulttuuriin ja viestintään liittyvät haasteet
4. Arvojen ja asenteiden haasteet

Millaisia haasteita meillä on nimenomaan ekologisen kestävyysongelmien ratkaisemisessa?

Onko haasteita erityisesti rakenteissa, toimintakulttuurissa vai opetuksessa tai kasvatuksessa?

7. Kestävyystekoja

....eli millaisia kestävyystekoja on löydetty ekologisen kestävyys saralta.

Lyhyesti:

1. Kestävyystyön resursointi
2. Kestävien valintojen helpoksi tekeminen
3. Laaja-alainen yhteistyö
4. Toimijuuden mahdollistaminen
5. Elinikäinen oppiminen

Mikä yhteisössämme jo onnistuu ekologisen kestävyysden osalta?

Millaisia rakenteilla yhteisömme kestävyystekoja tuodaan esille?

esimiehen aktiivisuus ja esimerkki
rohkeus toimia suunnannäyttäjänä
kaupungin hankkeet, jotka jalkautuvat kouluille
ulkoluokkatoiminta
innostunut henkilökunta
yhteisopettajuus
ammattitaitoinen henkilökunta
luontokokemukset henkilöstölle
henkilöstö mukana suunnittelussa
jo tehdyn sanoittaminen ja näkyväksi tekeminen
ihmismielen esteiden tunnistaminen ja välttäminen
tekojen mittakaavan hahmottaminen, esim. näyttötaulut
erikoisosaaminen, kuten ympäristökasvatuksen maisterikoulutus
johtajien ja henkilöstön osaamisen jakaminen, pedagogiset iltapäivät
yhteistyö ja tiimit esim. toisten yksiköiden kanssa, lasten ruckaraati, kestäväin kehityksen työryhmä kaupungissa
kannustava ja innostava keskustelukulttuuri, pidetään aiheita esillä toistuvasti
tiedotus, ympäristöasiat mukana vanhemmille ja henkilöstölle tiedottamisessa
kytköksien esiin nostaminen eli systeemiajattelu, miksi-kysymykset
vastuuhenkilöt, esim. luonto-, gogreen-, keke-vastaavat
resursointi
lasten innokkuus ja luovuus, lasten innostaminen
päiväkotiketjun yhteiset kestävyysteemat arjessa
halu oppia koulutukset ja materiaalit, esim. metsämörri
rakenteiden tekeminen helpoksi
perheille järjestettävät tapahtumat
tiedon lisääminen henkilöstölle

8. Avaimia etsimässä

...eli millaisia avaimia on löydetty ekologisen kestävyysmahdollistamiseen yhteisön arjessa.

Lyhyesti:

1. Kestävyysosaamiseen resursointi
2. Rohkea ja innostava toimintakulttuuri
3. Yhteistyön lisääminen
4. Oppimisympäristöjen monipuolistaminen
5. Toimiva viestintä ja vuorovaikutus

**Mikä meillä on mahdollistanut
kestävyysteemojen toteutumisen arjessa?**

**Mitkä ovat juuri meidän kasvatusyhteisömme
vahvuuksia, joita voimme hyödyntää
kestävyysteemoissa?**

9. Kehitymme yhteisönä

1. Kasaamme tiimin.
2. Resursoimme ja rajaamme.
3. Innostamme ja toimimme yhteisönä.
4. Visioimme.
5. Kartoitamme.
6. Taustoitamme.
7. Teemme yhteistyötä.
8. Suunnittelemme.
9. Kokeilemme.
10. Sitoutamme.

10. Lisätietoja

Tämä esitys on koottu *Avaimia kestävyysjohtamiseen* -koulutusten dioista ja työpajojen tuloksista vuosina 2022–2023. Koulutus oli suunnattu varhaiskasvatukseen, koulujen ja oppilaitosten johdolle ja yksi osa laajempaa hanketta.

Syventävät materiaalit:

- [Maailman tila ja kestävä kehitys -diaesitys](#)
- [Hyvinvointia luonnosta -ohjaajan opas](#)
- [Kohti kestävää arkea –diaesitys](#)
- [Systeeminajattelu-video](#) (7 min)

Natur och Miljö

BMOL ry

Ympäristökoulu
Polku

METSÄHALLITUS

Kiitos!

Ole tarvittaessa yhteyksissä
eri tahojen asiantuntijoihin.

Kohti ympäristövastuullista
oppimisyhteisöä.

Opetushallituksen rahoittamaa
opetustoimen ja varhaiskasvatuksen
henkilöstökoulutusta 2022–2023.